

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 6043/2020
Гж ап 25/2020
23.09.2021. године
Београд

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Слађане Накић Момировић, председника већа, Добриле Страјина и Марине Милановић, чланова већа, у парници тужиље АА из ..., чији је пуномоћник Александар Пејчић, адвокат из ..., против туженог ББ из ..., чији је пуномоћник Горан Брдар, адвокат из ..., ради утврђивања, одлучујући о ревизији туженог, изјављеној против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж 1190/19 од 11.05.2020. године и жалби и ревизији тужиље изјављеној против решења Апелационог суда у Крагујевцу Гж 1190/19 од 02.09.2020. године, у седници већа одржаној дана 23.09.2021. године, донео је

РЕШЕЊЕ

УКИДА СЕ пресуда Апелационог суда у Крагујевцу Гж 1190/19 од 11.05.2020. године и предмет **ВРАЋА** другостепеном суду на поновно суђење.

ОДБАЦУЈУ СЕ као недозвољене жалба и ревизија тужиље, изјављене против решења Апелационог суда у Крагујевцу Гж 1190/19 од 02.09.2020. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Крагујевцу П 3888/18 од 26.11.2018. године, ставом првим изреке, одбијен је тужбени захтев тужиље којим је тражила да се према туженом утврди да правни претходник тужиље ВВ, бив. из ... има право својине на једну идеалну половину куће постојеће на кп. ... уписане у ЛН бр. ... КО ..., раније кп. бр. ... и кп. бр. ..., која се састоји од два објекта и то једног припојеног уз већи раније постојећи објекат који се састоји од купатила, кухиње, дсве собе, светларника, зидане веранде и другог објекта који се састоји од једне велике собе, две мање собе и вц-а, као и кп. ... за нормално коришћење ових непокретности, сразмерно сувласничком уделу, а све по основу брачне тековине иза смрти сада пок. супруга ГГ, што сада представља заоставштину пок. ВВ, што је тужени дужан да трпи и дозволи укњижбу свих права тужиље у одговарајућим јавним књигама. Ставом другим изреке, одбијен је тужбени захтев тужиље да се утврди да уговором о поклону овереним пред Општинским судом у Крагујевцу под Ов. 922/88 од 10.03.1988. године, закљученим између сада пок. ВВ бив. из ... као поклонодавца и поклонопримца овде туженог ББ је повређено право тужиље на нужном законском делу на заоставштини пок. ВВ, па се наведени уговор о поклону редуцира утолико што се утврђује

да тужиља има право својине са уделом на 1/6 на напред наведеним непокретностима, што је тужени дужан да трпи и дозволи укњижбу свих права тужиље у јавним књигама. Ставом три изреке, обавезана је тужиља да туженом исплати трошкове парничног поступка у износу од 265.350,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Крагујевцу Гж 1190/19 од 11.05.2020. године, преиначена је напред наведена првостепена пресуда, тако што је ставом првим изреке усвојен тужбени захтев тужиље, па је утврђено према туженом да је уговором о поклону овереним пред Општинским судом у Крагујевцу под Ов. бр. 922/88 од 10.03.1988. године, закљученим између сада пок. ВВ бивше из ..., као поклонодавца и туженог ББ као поклонопримца, повређено право тужиље на нужном законском делу на заоставштини пок. ВВ, па се уговор о поклону Ов. бр. 922/88 редукује тако што се утврђује да тужиља има право својине са уделом од 1/16 на породичној стамбеној кући у улици ..., сада на кп. бр. ..., раније на кп. ... и кп. ..., уписано у ЛН ... КО ..., а која се састоји из објеката наведених у ставу првом и другом првостепене пресуде, што је тужени дужан да трпи и дозволи укњижбу свих права тужиље у одговарајућим јавним књигама. Ставом другим изреке, обавезан је тужени да тужиљи исплати трошкове парничног поступка у износу од 231.200,00 динара.

Решењем Апелационог суда у Крагујевцу Гж 1190/19 од 02.09.2020. године, одбијен је као неоснован предлог тужиље за доношење допунске пресуде у предмету Гж 1190/19.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужени је преко свог пуномоћника благовремено изјавио ревизију из свих законом прописаних разлога.

Против наведеног другостепеног решења, тужиља је лично изјавила жалбу и ревизију преко пуномоћника, због битних повреда одредаба парничног поступка.

Врховни касациони суд је испитао побијану другостепену пресуду на основу члана 408. Закона о парничном поступку – ЗПП („Службени гласник Републике Србије“ број 72/11...57/14) и утврдио да је ревизија туженог основана.

Према утврђеном чињеничном стању сада покојна ВВ (мајка парничних странака) је са сада покојним ГГ (оцем туженог) засновала ванбрачну заједницу 1962. године, а брак су закључили 1965. године. Из претходних брака сада пок. ВВ имала је кћи сада пок. ДД и сина сада пок. ЂЂ (близанац са тужиљом). Пре брака са сада пок. мајком парничних странака, отац туженог ГГ и његова прва супруга су као купци закључили уговор о купопродаји предметне непокретности и исти оверили пред Среским судом у Крагујевцу Ов. 2526/56 од 20.07.1956. године, а предмет истог су кп. ... и кп. ... и кућа са три одељења и зграда од слабог материјала са два одељења са двовласничким кровом, гаража и летња кухиња са осталим просторијама у дубини плаца, по остатку извршене експропријације. Након развода са првом супругом ГГ је на основу поравнања стекао право својине на целини предметних непокретности и то представља његову посебну имовину коју је унео

у ванбрачну, а онда и брачну заједницу са другом супругом ВВ – мајком парничних странака, након чега су они заједничким радом увећали вредност постојеће непокретности, као посебне имовине покојног ГГ. На основу налаза и мишљења вештака грађевинске струке утврђена је вредност раније постојећег објекта у односу на садашњу вредност непокретности и учешће вредности доприноса у укупној вредности објекта од 16,96%, од чега је удео у стицању сада пок. ВВ утврђен са 8,48%. У оставинском поступку иза смрти свог супруга, ВВ није истакла захтев за утврђење брачне тековине – њен удео, па је решењем О бр. 739/86 од 24.07.1986. године допуњено решењем О бр. 793/86 од 02.09.2005. године, заједно са сином овде туженим ББ оглашена за законског наследника на по $\frac{1}{2}$ заоставштине покојног ГГ, коју чине предметне непокретности. Уговором о поклону Ов. 992/88 од 10.03.1988. године ВВ је своју половину наслеђене непокретности поклонила свом сину ББ. Другу имовину није имала. Тужени је у одговору на тужбу признао тужбени захтев тужиљама у погледу нужног наследног дела од по $\frac{1}{6}$ на предметним непокретностима (тужбу је поред тужиље АА првобитно поднела и њена сестра ДД, која је преминула у току парнице, па је у односу на њу прекинут поступак).

На основу тако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је закључио да је предмет тужбеног захтева утврђење заоставштине по основу стицања у браку сада пок. ВВ и утврђење да је наведеним уговором о поклону повређено право тужиље на нужни законски део, а да сходно члану 211. ЗПП тужбом нису обухваћени сви нужни наследници покојне ВВ (није утврђено да ли покојна ДД има потомке) због чега је у ставу првом изреке пресуде одбио тужбени захтев за утврђење заоставштине покојне ВВ; у ставу другом изреке, одбио је тужбени захтев тужиље да се утврди повреда тужиље на нужном наследном делу (при чему је заузео правни став да је признање тужбеног захтева од стране туженог у том делу супротно одредби члана 3. став 3. ЗПП, односно одредби члана 211. ЗПП) и у ставу трећем одлучио је о трошковима парничног поступка.

Одлучујући о жалби тужиље изјављеној против првостепене пресуде, Апелациони суд у Крагујевцу је закључио да је наведени правни став првостепеног суда погрешан, јер у односу на оба тужбена захтева у овој парници нема законског императива да сви наследници морају бити у активној процесној заједници означени као тужиоци, па у конкретном случају нема места примени одредбе члана 211. ЗПП. Даље је Апелациони суд закључио да се тужбени захтев састоји из два наведена захтева, о којима је првостепени суд одлучио у ставу првом и ставу другом изреке, али да Апелациони суд није везан правним основом приликом одлучивања о тужбеном захтеву који у конкретном случају суштински представља један захтев, па је преиначио првостепену пресуду и одлучио као у изреци побијане пресуде усвајањем тужбеног захтева тужиље и утврђењем да јој је повређен нужни наследни део за $\frac{1}{6}$ предметних непокретности, у ком делу тужиља има право својине и у ком делу се редукује уговор о поклону, са позивом на одредбе члана 43, 44. и 59. став 2. Закона о наслеђивању.

Основано се ревизијом туженог указује да је другостепени суд начинио битну повреду одредаба парничног поступка из члана 374. став 1. ЗПП, јер је погрешно

применио одредбу члана 194. став 4. и одредбу члана 386. ЗПП, што је било од утицаја на доношење законите и правилне пресуде.

Одредбом члана 3. став 1. ЗПП прописано је да у парничном поступку суд одлучује у границама захтева који су постављени у поступку.

Одредбом члана 192. став 4. ЗПП прописано је да ће суд да поступи по тужби иако тужилац није навео правни основ тужбеног захтева, а ако је тужилац навео правни основ, суд није везан за њега.

Одредбом члана 386. ЗПП прописано је да другостепени суд испитује првостепену пресуду у оном делу у коме се побија жалбом, а ако се из жалбе не види у ком се делу пресуда побија, другостепени суд ће да закључи да се пресуда побија у делу у коме странка није успела у парници (став 1). Другостепени суд испитује пресуду и у делу у коме се жалбом не побија, ако је то прописано посебним законом (став 2). Другостепени суд испитује првостепену пресуду у границама разлога наведених у жалби пазећи по службеној дужности на битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 1. – 3, 5, 7. и 9. као и на правилну примену материјалног права (став 3). На прекорачење тужбеног захтева, другостепени суд пази само на захтев странке (став 4).

Тужбени захтеви се идентификују по тужбеном предлогу (петитуму) и по чињеницама на којима се тај предлог заснива (чињенични основ тужбеног захтева). Суд није везан за правни основ тужбеног захтева, али је зато везан за чињенице на којима тужилац заснива захтев. То даље значи да правни основ тужбеног захтева опредељује релевантно материјално право и зато мора бити идентификован пре утврђења чињеница од којих зависи основаност захтева.

Из наведеног произилази да правни основ тужбеног захтева мора бити идентификован у првостепеном поступку на који се односи одредба члана 192. став 4. ЗПП, а да другостепени суд у поступку по жалби мора да одлучи у свему у смислу наведене одредбе члана 386. ЗПП (у вези са чланом 3. став 1. ЗПП) што је у конкретном случају изостало, јер другостепени суд није одлучио о одлуци првостепеног суда у ставу првом изреке пресуде, већ је одлучио о жалби само о другом делу тужбеног захтева у ставу другом изреке и о одлуци о трошковима поступка у ставу трећем изреке.

Осим наведеног, Врховни касациони суд указује другостепеном суду и на основане ревизијске наводе туженог да исти није ценио признање тужбеног захтева у писаном одговору на тужбу од 16.03.2006. године, те да ли је заиста реч о признању тужбеног захтева или дела тужбеног захтева, што ће бити од утицаја на правилну примену одредаба чланова 153, 154. и 157. ЗПП при доношењу правилне и законите одлуке о трошковима парничног поступка.

Са изнетих разлога другостепена пресуда је морала бити укинута.

У поновном поступку другостепени суд ће отклонити указане неправилности и донети правилну и на закону засновану пресуду.

Са изнетих разлога применом члана 415. став 1. ЗПП одлучено је као у ставу првом изреке решења.

Одлучујући о дозвољености изјављене жалбе, Врховни касациони суд је нашао да иста није дозвољена против побијаног решења другостепеног суда којим је одбијен предлог тужиле за доношење допунске пресуде у предмету Гж 1190/19.

Наиме, одредбом члана 399. став 4. ЗПП прописано је да против другостепеног решења није дозвољена жалба изузев против решења из члана 186, члана 188. став 1, члана 189, члана 243. став 1. члана 257. став 1. и 2, члана 267. став 1.-3, члана 272, члана 333. став 1. и члана 334. став 1. овог Закона.

Из наведене законске одредбе произилази да се наведени изузеци о дозвољености жалбе на другостепено решење не односе на побијано решење другостепеног суда.

Одлучујући о дозвољености ревизије тужиле против решења Апелационог суда у Крагујевцу Гж 1190/19 од 02.09.2020. године, на основу члана 410. став 2. тачка 5. ЗПП („Службени гласник РС“ број 72/11...55/14) Врховни касациони суд је нашао да је ревизија недозвољена.

Одредбом члана 420. ЗПП прописано је када странке могу да изјаве ревизију и против решења другостепеног суда, а у конкретном случају поднета ревизија тужиле не испуњава и услове прописане одредбом члана 420. ЗПП, јер се не ради о решењу којим је поступак правноснажно окончан, нити о другим ситуацијама у којима је ревизија против другостепеног решења дозвољена.

На основу изнетог, применом члана 401. став 1. тачка 1. и члана 413. у вези члана 420. став 6. ЗПП, Врховни касациони суд је одлучио као у ставу другом изреке.

**Председник већа-судија,
Слађана Накић Момировић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић